

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยพายัพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนผลิตบัณฑิตให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย โดยศึกษาจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตมหาวิทยาลัยพายัพ ปีการศึกษา 2552 จำนวน 1,088 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีทั้งคำถามปลายปิด และคำถามปลายเปิด นอกจากนี้ยังมีการใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ใช้ในการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดโดยถามตามประเด็นที่สำคัญและเหมาะสม

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิต/บัณฑิต

ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องกับในฐานะหัวหน้างานในหน่วยงานธุรกิจเอกชน ส่วนบัณฑิต/มหาบัณฑิตที่ได้รับการประเมินส่วนใหญ่ปฏิบัติงานเป็นระยะเวลามากกว่า 12 เดือน และการปฏิบัติงานนั้นสอดคล้องกับวิทยาลัย/คณะวิชาที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษา

2. คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของบัณฑิต สามารถพิจารณาในแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ระดับมหาวิทยาลัย

ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม

บัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมที่แสดงในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายข้อของด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความซื่อสัตย์ สุจริต รอดลงมา คือ มีความเมตตา กรุณา และช่วยเหลือผู้อื่น และมีความขยันในการทำงานด้วยค่าเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโท พบว่า มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากทั้งในภาพรวม

รายชื่อของด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่นเดียวกัน แต่ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความขยันในการทำงาน รองลงมา คือ มีความเมตตา กรุณา และช่วยเหลือผู้อื่น

ด้านที่ 2 ความรู้

บัณฑิตมหาวิทยาลัยพายัพหลักสูตรระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายชื่อของด้านความรู้ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงาน รองลงคือ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโทมีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายชื่อของด้านความรู้ เช่นเดียวกัน แต่ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ รองลงมา คือ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงาน

ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา

บัณฑิตมหาวิทยาลัยพายัพหลักสูตรระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายชื่อของด้านทักษะทางปัญญา โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีพัฒนาการในการปฏิบัติงาน หลังจากได้รับการฝึกฝน รองลงมา คือ มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบและมีวิจรรณญาณ ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโทมีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายชื่อของด้านทักษะทางปัญญา เช่นเดียวกัน แต่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 2 กรณี คือ มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบและมีวิจรรณญาณ และมีความสามารถคิดวิเคราะห์-สถานการณ์ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการตัดสินใจได้

ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

บัณฑิตมหาวิทยาลัยพายัพหลักสูตรระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายชื่อของด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายทั้งงานรายบุคคลและงานกลุ่ม รองลงมา คือ สามารถปรับตัวในการทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นในบทบาทของสมาชิก ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโทมีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายชื่อของด้านทักษะทางปัญญา เช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายทั้งงานรายบุคคลและงานกลุ่ม รองลงมา คือ สามารถวางตัวและแสดงการมีส่วนร่วมเหมาะสมกับบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ

ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

บัณฑิตมหาวิทยาลัยพายัพหลักสูตรระดับหลักสูตรระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากในภาพรวมและเกือบทุกข้อของด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การ

สื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ยกเว้นความสามารถ/ทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศในด้านการเขียน ที่มีบัณฑิตมีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับปานกลาง ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโทมีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายชื่อของด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถ/ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ในด้านการติดต่อสื่อสาร (เช่น การใช้ e-mail หรือ facebook เป็นต้น) รองลงมา คือ การแปลความหมายข้อมูล และการสืบค้นหรือแสวงหาข้อมูล ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

เมื่อพิจารณาภาพรวมของทั้ง 5 ด้าน พบว่า บัณฑิตมหาวิทยาลัยพายัพหลักสูตรระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ รองลงมา คือ ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโทมีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม รองลงมา คือ ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

2.2 ระดับวิทยาลัย/คณะวิชา

ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม

บัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากในเกือบทุกวิทยาลัย/คณะวิชา ยกเว้นบัณฑิตวิทยาลัยดุริยศิลป์ ที่มีพฤติกรรมในการแสดงออกในระดับมากที่สุด ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโท มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากในเกือบทุกวิทยาลัย/คณะวิชา เช่นเดียวกัน ยกเว้นบัณฑิตคณะนิติศาสตร์ ที่มีพฤติกรรมในการแสดงออกในระดับมากที่สุด

ด้านที่ 2 ความรู้

บัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากในเกือบทุกวิทยาลัย/คณะวิชา ยกเว้นบัณฑิตคณะเศรษฐศาสตร์ ที่มีพฤติกรรมในการแสดงออกในระดับปานกลาง ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโท มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากในเกือบทุกวิทยาลัย/คณะวิชา เช่นเดียวกัน ยกเว้นบัณฑิตคณะนิติศาสตร์ ที่มีพฤติกรรมในการแสดงออกในระดับมากที่สุด

ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา

บัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากในทุกวิทยาลัย/คณะวิชา โดยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บัณฑิตวิทยาลัยดุริยศิลป์ รองลงมาคือ บัณฑิตคณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโท มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากใน

เกือบทุกวิทยาลัย/คณะวิชา เช่นเดียวกัน ยกเว้นบัณฑิตคณะนิติศาสตร์ ที่มีพฤติกรรมในการแสดงออกในระดับมากที่สุด

ด้านที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

บัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากในเกือบทุกวิทยาลัย/คณะวิชา ยกเว้นบัณฑิตวิทยาลัยดุริยศิลป์ ที่มีพฤติกรรมในการแสดงออกในระดับมากที่สุด ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโท มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากในทุกวิทยาลัย/คณะวิชา โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ รองลงมา คือ บัณฑิตวิทยาลัยดุริยศิลป์

ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

บัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากในทุกวิทยาลัย/คณะวิชา โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ รองลงมา คือ บัณฑิตคณะศิลปศาสตร์ ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโท มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากในทุกวิทยาลัย/คณะวิชา โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บัณฑิตคณะศิลปศาสตร์ รองลงมา คือ บัณฑิตคณะนิติศาสตร์

เมื่อพิจารณาภาพรวมของทั้ง 5 ด้าน พบว่า บัณฑิตในทุกวิทยาลัย/คณะวิชา ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บัณฑิตวิทยาลัยดุริยศิลป์ รองลงมา คือ บัณฑิตคณะศิลปศาสตร์ ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโทในเกือบทุกวิทยาลัย/คณะวิชา มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมาก เช่นเดียวกัน ยกเว้น บัณฑิตคณะนิติศาสตร์ ที่มีพฤติกรรมแสดงออกในระดับมากที่สุด

3. คุณลักษณะของบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย สามารถพิจารณาในแต่ละด้านได้ดังนี้

3.1 ระดับมหาวิทยาลัย

ด้านที่ 1 คุณธรรมนำใจ

บัณฑิตมหาวิทยาลัยพายัพหลักสูตรระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายชื่อของด้านคุณธรรมนำใจ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รู้จักรักและให้เกียรติผู้อื่น รองลงมา คือ รู้จักดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโทมีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายชื่อของด้านคุณธรรมนำใจ และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รู้จักรักและให้เกียรติผู้อื่น รองลงมาคือ รู้จักดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข เช่นเดียวกับบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาตรี

ด้านที่ 2 วิชาการก้าวหน้า

บัณฑิตมหาวิทยาลัยพายัพหลักสูตรระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากในภาพรวมและเกือบทุกชื่อของด้านวิชาการก้าวหน้า ยกเว้น ความสามารถ/ทักษะในการใช้

ภาษาต่างประเทศ ด้านการเขียน ที่มีพฤติกรรมแสดงออกในระดับปานกลาง ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโทมีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากในทั้งภาพรวมและรายชื่อของด้านวิชาการ ก้าวหน้า โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถ/ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ในด้านการติดต่อสื่อสาร (เช่น การใช้ e-mail หรือ facebook เป็นต้น) รองลงมา คือ มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ด้านที่ 3 รู้รักพัฒนา

บัณฑิตมหาวิทยาลัยพายัพหลักสูตรระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายชื่อของด้านรู้รักพัฒนา โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายทั้งงานรายบุคคลและงานกลุ่ม รองลงมา คือ รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโท มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายชื่อของด้านรู้รักพัฒนา แต่ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง รองลงมาคือมีความสามารถวิเคราะห์สถานการณ์และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการตัดสินใจได้

ด้านที่ 4 รับผิดชอบต่อสังคม

บัณฑิตมหาวิทยาลัยพายัพหลักสูตรระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายชื่อของด้านรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความเมตตา กรุณา และช่วยเหลือผู้อื่น รองลงมา คือ มีจิตสำนึกในการรับผิดชอบ และบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโทมีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายชื่อของด้านรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความเมตตา กรุณา และช่วยเหลือผู้อื่น รองลงมา คือ มีจิตสำนึกในการรับผิดชอบ และรับผิดชอบต่อสังคม เช่นเดียวกับบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาตรี

เมื่อพิจารณาภาพรวมของทั้ง 4 ด้าน พบว่า บัณฑิตมหาวิทยาลัยพายัพในหลักสูตรระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมในการแสดงออกในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 1 คุณธรรมนำใจ รองลงมาคือ ด้านที่ 4 รับผิดชอบต่อสังคม สำหรับบัณฑิตมหาวิทยาลัยพายัพหลักสูตรระดับปริญญาโทมีพฤติกรรมในการแสดงออกในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 1 คุณธรรมนำใจ รองลงมาคือ ด้านที่ 3 รู้รักพัฒนา

3.2 ระดับวิทยาลัย/คณะวิชา

ด้านที่ 1 คุณธรรมนำใจ

บัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมาก ในทุกวิทยาลัย/คณะวิชา โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บัณฑิตวิทยาลัยครุศึกษาศาสตร์ รองลงมาคือ บัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโท มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากใน

เกือบทุกวิทยาลัย/คณะวิชา ยกเว้นบัณฑิตคณะนิติศาสตร์ ที่มีพฤติกรรมในการแสดงออกในระดับมากที่สุด

ด้านที่ 2 วิชาการก้าวหน้า

บัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมาก ในทุกวิทยาลัย/คณะวิชา โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บัณฑิตคณะศิลปศาสตร์ รองลงมาคือ บัณฑิตวิทยาลัยดุริยศิลป์ ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโท มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากในทุกวิทยาลัย/คณะวิชา โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บัณฑิตคณะนิติศาสตร์ รองลงมาคือ บัณฑิตคณะศิลปศาสตร์

ด้านที่ 3 รู้รักพัฒนา

บัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมาก ในทุกวิทยาลัย/คณะวิชา โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บัณฑิตคณะศิลปศาสตร์ รองลงมาคือ บัณฑิตคณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโท มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากในทุกวิทยาลัย/คณะวิชา โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บัณฑิตวิทยาลัยดุริยศิลป์ รองลงมาคือ บัณฑิตคณะนิติศาสตร์

ด้านที่ 4 รับผิดชอบต่อสังคม

บัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมาก ในเกือบทุกวิทยาลัย/คณะวิชา ยกเว้นบัณฑิตวิทยาลัยดุริยศิลป์ที่มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากที่สุด ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโท มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากในเกือบทุกวิทยาลัย/คณะวิชา ยกเว้นบัณฑิตคณะนิติศาสตร์ ที่มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาภาพรวมของทั้ง 4 ด้าน พบว่า บัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาตรี ในทุกวิทยาลัย/คณะวิชา มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บัณฑิตวิทยาลัยดุริยศิลป์ รองลงมา คือ บัณฑิตคณะศิลปศาสตร์ ส่วนบัณฑิตหลักสูตรระดับปริญญาโทในเกือบทุกวิทยาลัย/คณะวิชา มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมาก ยกเว้น บัณฑิตคณะนิติศาสตร์ ที่มีพฤติกรรมในการแสดงออกในระดับมากที่สุด

4. การเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมที่แสดงออกในภาพรวมของคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยพายัพกับความพึงพอใจโดยภาพรวม

4.1 พฤติกรรมที่แสดงออกในภาพรวมของคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) และตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

พบว่า บัณฑิตในเกือบทุกวิทยาลัย/คณะวิชา ทั้งในหลักสูตรระดับปริญญาตรีและหลักสูตรระดับปริญญาโทมีพฤติกรรมที่แสดงออกในภาพรวมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

แห่งชาติ (TQF) และตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมาก ยกเว้นบัณฑิตคณะนิติศาสตร์ หลักสูตรระดับปริญญาโท ที่มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากที่สุด

4.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมที่แสดงออกในภาพรวมของคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) และตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย กับระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิต

พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตทั้งในหลักสูตรระดับปริญญาตรี และหลักสูตรระดับปริญญาโทมีความพึงพอใจโดยภาพรวมในบัณฑิตเกือบทุกวิทยาลัย/คณะวิชา ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมการแสดงออกของบัณฑิตของทั้ง 2 หลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) และตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ยกเว้นบัณฑิตคณะนิติศาสตร์ หลักสูตรระดับปริญญาโท ที่มีพฤติกรรมที่แสดงออกในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาภาพรวมในระดับมหาวิทยาลัย และในภาพรวม พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตทั้งในหลักสูตรระดับปริญญาตรี และหลักสูตรระดับปริญญาโทมีความพึงพอใจโดยภาพรวมในบัณฑิตทุกวิทยาลัย/คณะวิชา ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมการแสดงออกของบัณฑิตของทั้ง 2 หลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) และตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

สำหรับการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) สามารถสรุปผลได้ว่า บัณฑิตของมหาวิทยาลัยพายัพมีพฤติกรรมในการแสดงออกที่โดดเด่นในการมีจิตสาธารณะ และการบริการด้วยความเต็มใจ ซึ่งสอดคล้องกับด้านการรับใช้สังคมที่เป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยพายัพ ส่วนคุณลักษณะของบัณฑิตที่องค์กรต้องการเป็นลำดับแรก คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นหนึ่งในคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ส่วนประเด็นเพิ่มเติมจาก 2 ประเด็นที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตมีความคิดเห็นว่าควรเพิ่มเติมทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ ทักษะที่มีความเฉพาะตามสายงานวิชาชีพ และภาวะการเป็นผู้นำให้แก่บัณฑิต และทางมหาวิทยาลัยพายัพควรปรับปรุงด้านการมีวินัยต่อตนเอง ด้านภาวะการเป็นผู้นำ และการจัดลำดับความคิดของตนเอง นอกเหนือจากนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตต้องการให้มหาวิทยาลัยพายัพ สอนให้บัณฑิตรู้จักการวางแผนชีวิตเพื่อรองรับสถานการณ์ที่มีการแข่งขันรุนแรง และใช้หลักคำสอนทางศาสนาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการทำงานอีกด้วย จากข้อสรุปที่ได้ดังกล่าวแสดงว่า ทางมหาวิทยาลัยพายัพควรทำการวางแผนผลิตบัณฑิตหรือสร้างบัณฑิตให้มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นในด้านคุณธรรมนำใจ ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในด้านคุณธรรม จริยธรรม แล้วควรเร่งเสริมสร้างทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศให้กับบัณฑิตซึ่ง

คือ ด้านวิชาการก้าวหน้า รวมทั้งเสริมสร้างด้านการรู้จักพัฒนาซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย พายัพ เพื่อเป็นการเพิ่มทักษะในการใช้ชีวิตให้กับบัณฑิต พร้อมทั้งทางมหาวิทยาลัยพายัพควรมีการสร้างเครือข่ายร่วมกับสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาบัณฑิตทั้งทักษะเชิงวิชาการและทักษะเชิงประสบการณ์ร่วมกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมที่แสดงออกของบัณฑิตทั้งในหลักสูตรระดับปริญญาตรี และหลักสูตรระดับปริญญาโทในระดับมหาวิทยาลัย หรือระดับวิทยาลัย/คณะวิชา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) และตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ทางมหาวิทยาลัยพายัพสามารถสร้างบัณฑิตให้มีอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยสอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) โดยอัตลักษณ์ที่มีความโดดเด่นมากที่สุด ทั้งในหลักสูตรระดับปริญญาตรีและหลักสูตรระดับปริญญาโท คือ ด้านที่ 1 คุณธรรมนำใจ และ ส่วนอัตลักษณ์ที่มีความโดดเด่นน้อยที่สุด ทั้งในหลักสูตรระดับปริญญาตรีและหลักสูตรระดับปริญญาโท คือ ด้านที่ 2 วิชาการก้าวหน้า โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 แสดงว่า ทางมหาวิทยาลัยพายัพควรวางแผนในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อที่จะเป็นการเพิ่มพูนทักษะ/ความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการให้แก่บัณฑิตของมหาวิทยาลัยพายัพต่อไป

ส่วนการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่แสดงออกในภาพรวมของคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) และตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยกับระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิต พบว่า บัณฑิตเกือบทุกวิทยาลัย/คณะวิชาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี รวมทั้งในระดับภาพรวมของมหาวิทยาลัย ได้ค่าเฉลี่ยรวมของพฤติกรรมที่แสดงออกตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) และตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยน้อยกว่า ค่าเฉลี่ยรวมของความพึงพอใจโดยภาพรวมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิต คือ บัณฑิตคณะนิติศาสตร์ บัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย พระคริสตธรรมแมคกิลวารี บัณฑิตวิทยาลัยดุริยศิลป์ บัณฑิตคณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และบัณฑิตคณะบัญชี การเงินและการธนาคาร ส่วนในหลักสูตรระดับปริญญาโท พบว่า บัณฑิตเกือบทุกวิทยาลัย/คณะวิชาในหลักสูตรระดับปริญญาโท รวมทั้งในระดับภาพรวมของมหาวิทยาลัย ได้ค่าเฉลี่ยรวมของพฤติกรรมที่แสดงออกตามกรอบ

คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) และตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย น้อยกว่า ค่าเฉลี่ยรวมของความพึงพอใจโดยภาพรวมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิต คือ บัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัยพระคริสตธรรมเมกิลวารี บัณฑิตวิทยาลัยดุริยศิลป์ แสดงว่า แม้ว่าพฤติกรรมที่แสดงออกของบัณฑิตไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ แต่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตก็ยังคงมีความพึงพอใจบัณฑิตของมหาวิทยาลัยพายัพในระดับของการปฏิบัติงาน จึงเป็นที่น่าสนใจว่าค่าเฉลี่ยรวมของพฤติกรรมที่แสดงออกตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) และตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย มีความแตกต่างกับค่าเฉลี่ยรวมของความพึงพอใจโดยภาพรวมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้โดยใช้การทดสอบสมมติฐานทางสถิติ เพื่อที่จะตอบคำถามได้ชัดเจนว่าพฤติกรรมที่แสดงออกของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) และตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมีความสอดคล้องกับความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตหรือไม่

สำหรับการสนทนากลุ่มพบว่า พฤติกรรมที่โดดเด่นของบัณฑิตคือ ด้านการรับใช้สังคม (ตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยพายัพ) แต่คุณลักษณะของบัณฑิตลำดับแรกที่ต้องคำนึงถึง คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF)) นั้นหมายความว่า ทางมหาวิทยาลัยพายัพควรมีการวางแผนเสริมสร้างด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กับบัณฑิต ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างและพัฒนาอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยในด้านอื่นๆ ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ได้บ่งชี้ว่าพฤติกรรมของบัณฑิตที่แสดงออกตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) และตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมีความโดดเด่นในด้านคุณธรรม จริยธรรม ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยควรเร่งเสริมสร้างให้แก่บัณฑิตพร้อมกันไป คือ ด้านวิชาการ โดยเฉพาะทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นทักษะ/ความรู้ที่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้กล่าวถึงว่าควรพัฒนาเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยในการวางแผนผลิตบัณฑิต

จากผลการวิจัยที่ได้ ผู้วิจัยเห็นว่าทางมหาวิทยาลัยควรวางแผนในการพัฒนาอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยในด้านวิชาการอย่างเร่งด่วนควบคู่กับการพัฒนาด้านอื่นๆ โดยเฉพาะทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นทักษะ/ความรู้ที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตทั้งที่ได้จากผลการประเมินและจากการจัดสนทนากลุ่มมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าเป็นทักษะที่บัณฑิตควรปรับปรุง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในอนาคต

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยนี้ควรกำหนดแผนงานประจำปี หรือระยะเวลาในการจัดทำงานวิจัยให้ชัดเจน
2. ในการทำวิจัยครั้งต่อไปอาจจะมีการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะบัณฑิตที่ทำการศึกษาเพื่อที่จะทำให้สามารถผลิตบัณฑิตที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตมากขึ้น
3. หน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยควรมีการจัดทำแผนงานในการดำเนินการวิจัยล่วงหน้าและอย่างชัดเจน เช่น ผู้ที่รับผิดชอบทำวิจัย ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย หรืองบประมาณที่ใช้ เป็นต้น
4. ทางมหาวิทยาลัยควรมีการติดตามหรือจัดทำฐานข้อมูลของบัณฑิตให้เป็นปัจจุบันและมีความชัดเจน เพื่อที่จะสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการวิจัยได้ทันที

ข้อจำกัดของผู้วิจัย

1. ฐานข้อมูลบางส่วนของมหาวิทยาลัยไม่มีความเป็นปัจจุบัน จึงทำให้ผู้วิจัยต้องใช้เวลามากในการได้มาซึ่งฐานข้อมูลที่ชัดเจน
2. ฐานข้อมูลที่ใช้เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตทั้งหลักสูตรระดับปริญญาตรีและหลักสูตรระดับปริญญาโท ซึ่งผู้วิจัยจะต้องพยายามเก็บข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวให้ครอบคลุม จึงทำให้มีความล่าช้าหรือต้องทำการติดตามข้อมูลหลายครั้ง ซึ่งได้แก้ไขโดยที่ผู้วิจัยได้ใช้การติดตามข้อมูลทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) หรือได้ให้มีการตอบข้อมูลจากชุดคำถามที่สร้างขึ้นทางระบบออนไลน์
3. จำนวนบัณฑิตของบางคณะวิชา/ สาขาวิชา มีจำนวนน้อย จึงอาจมีผลทำให้การแปลผลมีข้อจำกัด